

**ANTIDOPINGOVÁ AGENTÚRA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

SPRÁVA ZO ZAHRANIČNEJ PRACOVNEJ CESTY

1. ÚČASTNÍCI ZPC

Meno: Ľubomír
Priezvisko: GULÁN Titul: MUDr.
Funkcia: manažér vzdelávania
Znalosť jazykov: anglicky, nemecky, rusky
Názov organizácie: Antidopingová agentúra SR
Adresa: Hanulova 5/C, 841 01 Bratislava

2. ZAHRANIČNÁ PRACOVNÁ CESTA

Štát: Veľká Británia
Mesto: Londýn
Termín: 16. – 17. február 2015
Prijímajúca organizácia : UK Anti-Doping
Adresa: UK ANTI-DOPING Office
Fleetbank House, 2-6 Salisbury Square
London, EC4Y 8AE

Účel cesty: Stretnutie expertnej skupiny pre prevenciu a vzdelávanie v oblasti antidopingu

Spôsob financovania: ZPC bola financovaná z rozpočtu Antidopingovej agentúry SR

3. PRACOVNÝ PROGRAM

Dátum / čas: 16. - 17. február 2015

Miesto konania: Londýn, Veľká Británia

Organizátor podujatia: MONITORING GROUP (T-DO) ANTI-DOPING CONVENTION
EDUCATION AND PREVENTION, UK ANTI-DOPING

Účastníci:

- zástupcovia NADO európskych štátov,
- zástupcovia a pracovníci UKAD

Kontaktné adresy: adresár / podľa organizácie (nezverejňujeme)

4. PRIEBEH ROKOVANÍ

16. február 2015

Pracovný program sa konal v budove Fleetbank House, kde sídli UKAD (Antidopingová organizácia Spojeného kráľovstva). Privítania sa ujala manažérka vzdelávania UKAD, ktorá oboznámila účastníkov mítingu s priestormi a štruktúrou UKAD.

UKAD bola založená v roku 2009 a je zodpovedná za to, že všetky športové organizácie v Spojenom kráľovstve sú v súlade so Svetovým antidopingovým kódexom a dodržiavajú národnú antidopingovú politiku. V súčasnosti má 45 interných zamestnancov, s ktorými spolupracuje viac ako 300 ľudí externe. Ich kampaň „Clean Sport“ má za cieľ chrániť práva športovcov zúčastňovať sa v čistom športe a hlavnou metou, ktorú chcú dosiahnuť je, aby na veľkých podujatiach nebol žiaden výskyt neúmyselného dopingu. Lína stratégie je postavená na štyroch krokoch: educate > deter > detect > prosecute (vzdelávaj-zastraš-zisti-potrestaj).

Vzdelávanie a podpora športovcov (Amanda Batt)

Prvým krokom prevencie dopingu je edukácia a primárnym étosom je, že športovec môže urobiť dopingové rozhodnutie kedykoľvek a preto je treba vzdelávaniu ako športovcov tak aj ich okolia venovať zvýšenú pozornosť. Edukačný tím sa skladá zo šiestich ľudí, ktorí majú na starosti riadenie vzdelávania a kompetencie sú rozdelené podľa poľa pôsobnosti. V minulom roku urobili školenia a prezentácie pre viac ako 15000 športovcov a personál, na ktorých sa podieľalo 150 vyškolených spolupracovníkov – títo sú zaradení do troch kategórií (národný inštruktor, vychovávateľ, poradca) podľa náročnosti a kompetencií.

Veda a medicína (Nick Wojek)

Úlohou tohto tímu je starať sa o pravidelnú aktualizáciu Zoznamu zakázaných látok a riadiť získavanie dát do Biologických pasov. Zároveň majú na starosti komunikáciu s akreditovaným laboratóriom a centrom pre kontrolu liekov, pre športovcov vybavujú žiadosti ohľadne farmakologických produktov a doplnkov výživy.

Spravodajstvo a vyšetrowanie (Pat Myhill)

Vzhľadom na požiadavku na efektívnosť dopingových kontrol bol zriadený tento tím, ktorý zahŕňa 7 ľudí s praxou (právnici, bývalý člen protidrogovej jednotky...) a ich úlohou je zbierať a vyhodnocovať informácie o potencionálnom riziku dopingu v jednotlivých športoch.

Pri podozrení na doping sa vykonávajú cielené dopingové kontroly, v minulom roku takto zachytili 23 prípadov pozitívnych testov.

Testovanie a logistika (Emma Price)

Táto skupina sa skladá zo siedmych ľudí a tí majú na starosti logistiku a organizovanie dopingových kontrol na celom území Spojeného kráľovstva. UKAD eviduje 7500 vykonaných testov za rok v 40 športoch. Počet športovcov v Národnom registri (NRTP) je 280 a v 11 športoch je robený program biologických pasov. UKAD má k dispozícii 187 ľudí vykonávajúcich dopingové kontroly podľa jednotného testovacieho programu a distribučný plán testovania sa zameriava najmä na target testing (44%).

Právo (Stacey Shewill)

Skupina 8 ľudí sa venuje kontraktom, spolupráci s laboratóriom a pripravuje podklady na spory a výsluchy pri riešení porušení antidopingových pravidiel. V Británii tak ako aj vo viacerých ďalších krajinách prišli na to, že športové federácie nechcú trestať (a často vôbec nepotrestajú) svojich športovcov, a tak úlohu žalobcu a navrhovateľa trestu prevzala UKAD. Spor prebieha na pôde spoločnosti „Sport resolutions“, kde je rozhodujúca komisia zložená z nezávislých odborníkov. Táto inštitúcia je najvyšším rozhodujúcim orgánom v športe na území UK a jej rozhodovanie je uznané vládou, jedinou vyššou inštanciou na odvolanie je Medzinárodný arbitrážny súd CAS.

Hlavné podujatia (Tony Josiah)

Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Írska je organizátorom viacerých významných podujatí na medzinárodnej úrovni. V roku 2012 bol Londýn centrom Olympijských hier a ľudia, ktorí toto organizovali, pomáhali aj pri ZOH v Sochi. UKAD má svoju skupinu, ktorá participuje pri organizácii všetkých majstrovstiev a jej úlohou je príprava kontraktov a zmlúv o sprostredkovaní, konzultačná činnosť a príjmov z týchto aktivít UKAD.

17. február 2015

Implementácia Kódexu WADA 2015 (Amanda Batt, Veľká Británia)

Vplyv etických rozhodnutí na preventívne opatrenia (Bart Coumans, Holandsko).

Holandská NADO ukončila spoluprácu s firmou Rabobank, ktorá sponzorovala antidoping do roku 2012, akonáhle sa dostal na verejnosť dopingový škandál v cyklistike. Noviny uverejnili článok "Join or Quit" a následne bola rozbehnutá kampaň "Riding for a clean sport" v rokoch 2014-2015.

Hlavným cieľom bola zmena kultúry a myslenia, ktorá sa opierala sa o 5 pilierov. V rámci tejto kampane cyklistická federácia zaplatila 100 extra dopingových testov pre svojich jazdcov aby športovci vedeli, aké je to v realite (jedna vec je dostať teoretické informácie, druhá zažiť to na vlastnej koži). Ďalším projektom bola "That wont happen to me" - prezentačná kampaň pre 500 talentovaných športovcov v tréningových centrách. K tejto kampani sa prihlásil Rudi Kemna - profesionálny cyklista, ktorý sa priznal v roku 2013 k dopingovému v minulosti. Kampaň bola aj s videom rozoslaná 210 klubom v decembri 2014, prijatá bola veľmi pozitívne, v súčasnosti čakajú na odpovede od klubov.

Pripravená je on-line hra, kde výzvou pre NADO bolo nájsť 5 športovcov (alebo ľudí zainteresovaných v športe) s podobnou dilemou. Princípom hry je vyriešiť navodenú situáciu - vybrať možnosť A-E, a podľa výsledku je obodované umiestnenie (hodnotení sú aj

jednotlivci aj kluby - suma 10 najlepších skóre). Kampaň je podporovaná reklamou v časopisoch, posterami v kluboch, pre hráčov sú pripravené ceny od sponzorov. Termín spustenia je marec 2015, akcia by mala trvať 1-2 mesiace

Prezentácia edukačných aktivít (Elena Kivinukk, Estónsko)

Kampaň pre stredné školy (veková skupina 12-15 rokov) - leták "Dangers of Doping" (Nebezpečenstvá dopingu), na zvýšenie záujmu a interaktivity obsahuje dokončovanie viet, ďalšia úloha pre žiakov, ktorí niekedy nemajú až taký záujem o prednášku je nakresliť komiks o dopingu - aktivita je určená pre skupinky 3-5 ľudí, aby vznikla diskusia a podnietila ich k aktívnemu sa zapojeniu.

Edukácia študentov vysokých škôl - na začatie diskusie sú predstreté vopred naplánované postoje, ku ktorým sa majú vyjadriť, rozoberajú sa rôzne scenáre, ktorých sa môžu stať vedome alebo aj nevedome účastníkmi (party s marihuanou... ak všetci kamaráti ju fajčia, či si môže aj on dať jointa, ak súťaží je o 3 mesiace)

Mladí športovci - vykonávajú cvičenia v skupinkách 3-4 ľudí, dostanú na papieri pripravené otázky aj s možnosťami, odpovede sú v zalepených obálkach. Cieľom je podnietiť diskusiu, aby sa samostatne dopracovali k správnej odpovedi, ktorú si môžu potom overiť (napr. správne poradie krokov pri DK, určiť druh porušenia AD pravidiel). Týmto sa dá obsiahnuť a zapojiť aj väčšie množstvo ľudí, aby všetci aktívne participovali na hodine.

Pre trénerov je pripravený test na sebareflexiu (ako preberajú so športovcami antidoping). Hlavnou témou je: "How to develop your antidoping radar?"

Ešte stále je v praxi používanie PPT, nakoľko ľudia sú na to zvyknutí. Novým trendom sa však stáva interaktívny spôsob výučby, využívajú systém MINDMEISTER. Pri používaní starých techník doporučujú obrázky na ilustráciu (sport valuables) ku ktorým sa poslucháči majú vyjadriť, prípadne ukázať najprv len názov a pýtať sa na názor.

Od konceptu prevencie k mnohostranným aktivitám (Michael Krattiget, Švajčiarsko)

Na začiatku bol predstavený strategický plán švajčiarska na roky 2013-2016, podľa ktorého mali nadviazať spoluprácu so všetkými významnými športovými zväzmi. V roku 2013-2014 začala implementácia konceptu v 3 najväčších federáciách (futbal – 250779 aktívnych hráčov, cyklistika, tenis – 166000 členov) a tento proces bol dočasne prerušený kvôli rozhodnutiu etickej komisie, ktorá chcela preskúmať kompatibilitu všetkých pravidiel s legislatívou. V pláne je pokračovanie implementácie v ďalších 5-7 federáciách v roku 2015 a adaptácia týchto zmien pred ďalšou plánovanou kontrolou v roku 2016.

Štúdiá o prevencii dopingu (Jord Vandenhoudt, Belgicko, Flámska komunita)

Túto štúdiu, ktorá bola nariadená Európskou komisiou vypracovala spoločnosť Flanders v spolupráci so šiestimi expertami, ktorí sú jej autormi a následne bola skonzultovaná ďalšími medzinárodnými odborníkmi. Autori skonštatovali, že je málo štúdií, ktoré skúmali závislosť efektu antidopingových edukačných programov vzhľadom ku správaniu a konaniu populácie. Z dotazníkov, ktoré boli rozoslané vyplýva, že viac ako 2/3 respondentov si myslí, že prevencia je veľmi dôležitá, ale iba štvrtina dokázala uviesť nejaký prípad prevencie v praxi. Autori sa zhodli, že Európska komisia v spolupráci s členskými krajinami by mala vyvinúť robustnú základňu evidencie o dopingových látkach používaných v rekreačnom športe a prehodnotiť legislatívu jednotlivých členských štátov, s cieľom objavenie slabín v zákonoch. Zároveň by mala nastaviť a koordinovať vzdelávaciu kampaň využívajúc všetky formy médií na informovanie verejnosti.

Práca na implementácii strategického pohľadu na vzdelávanie a prevenciu (TDO (2013)31)

V druhej časti pracovného dňa bola otvorené a prediskutované nasledovné témy:

Definition of anti-doping prevention, education, information, and communication.

The recommendations for the Monitoring Group of the Anti-Doping Convention of the Council of Europe on the definition of anti-doping prevention, education, information, and communication, and the Model Guidelines for Core Information/Education Programs to Prevent Doping in Sport.

Skonštatovalo sa, že pripomienky Rady Európy k Medzinárodným štandardom boli akceptované WADA iba čiastočne a vydané návody nekopírujú situáciu v rámci EÚ. Nakoľko už prebehla ratifikácia dokumentov WADA, členovia pracovnej skupiny dospeli k záveru, že nie je vhodné vydávať dokument s rovnakým názvom (“Guidelines”) ale bude zverejnený pod záštitou Rady Európy ako “Guide”. K samotnému obsahu dokumentu neboli žiadne ďalšie výhrady a tak sa doporučilo tento materiál prijať v tomto znení aj s predtým zapracovanými zmenami.

Anti-doping education guidelines for schools and universities.

Further development of the anti-doping education guidelines for tertiary education institutions.

Pracovná skupina po predchádzajúcom preštudovaní si materiálov sa zhodla na tom, že je potrebné zjednodušiť schému výučby, nakoľko je príliš obsiahla a niektoré členské krajiny nepoznajú uvádzané študijné odbory (napr. športové právo). Taktiež sa viedla diskusia o tom, aké budú záväzné pravidlá pre štúdium, nakoľko každá vysoká škola si určuje vlastný rozvrh aj s počtom odučených hodín a pridelených kreditov pre jednotlivé predmety. Uvedené zmeny má každý člen komisie vypracovať samostatne a bude zriadené spoločné internetové fórum, kde sa urobí syntéza získaných údajov, aby sa na ďalšom stretnutí mohlo pracovať už s hotovým materiálom

Záver.

Ku koncu stretnutia sa vedúca pracovnej skupiny poďakovala v mene všetkých účastníkov UKAD za perfektne pripravené stretnutie a oznámila miesto a termín ďalšieho rokovania, ktoré sa bude konať 27. júla 2015 vo Vilniuse (Litva).

5. PRÍNOS

Pracovná cesta bola naplánovaná s cieľom získať informácie o edukácii a implementácii Kódexu 2015 v Európe. Ako člen edukačnej skupiny expertov patriacej pod Monitorovaciu skupinu T-DO Rady Európy som sa oboznámil s metódami a vzdelávacími aktivitami v krajinách EÚ.

6. ODPORÚČANÉ ZÁVERY

Z pracovnej cesty vyplynuli pre národnú antidopingovú organizáciu dôležité poznatky a informácie, ktoré bude treba implementovať do praxe a do interných smerníc ADA SR.

Jedná sa najmä o tieto úlohy:

- uvedenie postupov udeľovania TUE na webovej stránke
- podpísanie deklarácie o prijatí Kódexu 2015

- implementácia Medzinárodných štandardov pre testovanie
- spolupráca so športovými federáciami pri vzdelávaní ich členov

6. ZOZNAM OBDRŽANEJ DOKUMENTÁCIE

- 1/ 20150217 ppt study doping prevention.pdf
- 2/ Education Model Guidelines_revision_Europe_August2014[1].docx
- 3/ Draft Framework of the Anti-doping Education Guidelines for Tertiary Education institutions-3.docx
- 4/ CoE Expert Group Meeting UKAD Overview v2 Live.pdf

Vyššie uvedené materiály v originálnom vyhotovení sa nachádzajú na adrese sídla Antidopingovej agentúry SR.

7. SPÔSOB ZVEREJNENIA SPRÁVY

Správa je zverejnená na webových stránkach www.antidoping.sk a www.minedu.sk. Nové poznatky z pracovného stretnutia budú priebežne prezentované na pracovných stretnutiach zameraných na aktualizáciu a rozvoj Národného antidopingového programu nielen v rámci ADA SR, ale tiež v spolupráci s MŠVVaŠ SR, so športovými zväzmi, SOV, SPV a ďalšími športovými organizáciami a orgánmi verejnej správy angažujúcimi sa v oblasti antidopingovej politiky.

Súhlasím so zverejnením správy na internete a publikovaním na webovej stránke Antidopingovej agentúry SR a na stránke Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR.

Bratislava, 25. februára 2015

Vypracoval: MUDr. Ľubomír GULÁN

Schválil: Mgr. Žaneta CSÁDEROVÁ, PhD.